

Βρυξέλλες, 15 Μαΐου 2025
(OR. en)

8817/25

Διοργανικός φάκελος:
2020/0103(COD)

ECOFIN 527
UEM 147
CADREFIN 44
CODEC 580
EIB
ECB

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	12 Μαΐου 2025
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Θέμα:	ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ Ενδιάμεση αξιολόγηση του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης (2021-2027)

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο COM(2025) 198 final.

συνημμ.: COM(2025) 198 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 12.5.2025
COM(2025) 198 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Ενδιάμεση αξιολόγηση του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης (2021-2027)

{SWD(2025) 117 final}

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Ενδιάμεση αξιολόγηση του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης (2021-2027)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ως **διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις** νοούνται τα μέτρα με μακροχρόνιες επιπτώσεις στη δομή της οικονομίας, στο θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο εντός του οποίου δραστηριοποιούνται τα άτομα και οι επιχειρήσεις, στη δημόσια διακυβέρνηση ή στην πρόοδο που σημειώνεται για την επίτευξη των σχετικών στόχων πολιτικής. Το Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης (στο εξής: TSI) **θεσπίστηκε με τον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2021/240](#)**, ως συνέχεια του προηγούμενου Προγράμματος Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (ΠΣΜΔ, 2017-2020), και τελεί υπό τη διαχείριση της Γενικής Διεύθυνσης Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (ΓΔ REFORM)¹. Από τη δημιουργία του το 2021, το TSI παρέχει εξατομικευμένη τεχνική εμπειρογνωσία σε οποιοδήποτε κράτος μέλος βρίσκεται αντιμέτωπο με προκλήσεις σχεδιασμού και εφαρμογής του οικείου θεματολογίου μεταρρυθμίσεων σε ευρύ φάσμα τομέων πολιτικής. Η υποστήριξη βασίζεται στη ζήτηση και δεν απαιτεί συγχρηματοδότηση από τα κράτη μέλη.

Η παρούσα ενδιάμεση αξιολόγηση καλύπτει το σύνολο των χρηματοδοτούμενων έργων στο πλαίσιο των κύκλων του TSI για το 2021, το 2023 και το 2023 και στα 27 κράτη μέλη. Πρόκειται για συνολικά 611 έργα τεχνικής υποστήριξης, τα οποία αντιστοιχούν σε 886 εθνικές συνιστώσες έργων, με συνολικό προϋπολογισμό 359 εκατ. EUR. Στην ενδιάμεση αξιολόγηση αναλύεται ο **επιχειρησιακός κύκλος των ετήσιων προγραμμάτων εργασίας** του TSI, από την παραλαβή και την αξιολόγηση των αιτημάτων τεχνικής υποστήριξης των κρατών μελών έως την αξιολόγηση των περατωθέντων έργων τεχνικής υποστήριξης μετά την υλοποίηση.

Τα αποτελέσματα της παρούσας αξιολόγησης θα συμβάλουν στον προσδιορισμό πιθανών τρόπων βελτίωσης της εφαρμογής του TSI έως το τέλος του 2027 και θα τροφοδοτήσουν τη διεξαγωγή συζητήσεων και τη λήψη αποφάσεων σχετικά με το μέλλον της τεχνικής υποστήριξης.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η παρούσα αξιολόγηση βασίζεται στα εξής στοιχεία: i) υποστηρικτική μελέτη² που εκπονήθηκε από ανεξάρτητο ανάδοχο κατά τη διάρκεια περιόδου 11 μηνών από την 21η

¹ Από την 1η Φεβρουαρίου 2025 η ΓΔ REFORM συγχωνεύθηκε υπό την ειδική ομάδα για τις μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις ([SG REFORM](#)).

² PPMI and CSES (2025), Supporting study for the mid-term evaluation of the Technical Support Instrument (2021-2027): final report [PPMI και CSES (2025), Υποστήριξη της ενδιάμεσης αξιολόγησης του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης (2021-2027): τελική έκθεση]. Υπηρεσία Εκδόσεων: https://op.europa.eu/publication/catalogue_number/HT-01-25-000-EN-N.

Δεκεμβρίου 2023· ii) σειρά τεσσάρων εσωτερικών εργαστηρίων που διοργάνωσε η ΓΔ REFORM· και iii) δεδομένα παρακολούθησης, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που συλλέγονται μετά το κλείσιμο έργων TSI μέσω του μηχανισμού ανατροφοδότησης³. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τη βελτίωση της νομοθεσίας, η ενδιάμεση αξιολόγηση διαρθρώνεται γύρω από τα **πέντε κριτήρια αξιολόγησης**: συνάφεια, αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, συνοχή και ενωσιακή προστιθέμενη αξία.

Οι μέθοδοι αξιολόγησης που χρησιμοποιήθηκαν περιλαμβάνουν τον **έλεγχο εγγράφων** (των δεδομένων παρακολούθησης της ΓΔ REFORM, των εγγράφων των έργων του TSI και άλλων εγγράφων που είναι διαθέσιμα στο κοινό) και τις **διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**. Οι δραστηριότητες διαβούλευσης περιλάμβαναν: i) **ανοικτή δημόσια διαβούλευση**· ii) **τρεις έρευνες** που απευθύνθηκαν σε ενδιαφερόμενα μέρη του TSI (πάροχοι τεχνικής υποστήριξης και συντονιστικές και δικαιούχοι αρχές), οι οποίες έλαβαν 289 απαντήσεις· iii) **τρεις συζητήσεις ομάδων εστίασης**, στις οποίες συμμετείχαν συνολικά 37 συμμετέχοντες· και iv) **114 συνεντεύξεις**. Η αξιολόγηση βασίζεται επίσης σε διάφορες αναλύσεις, μεταξύ των οποίων: i) **ανάλυση κόστους/οφέλους**· ii) **επτά περιπτωσιολογικές μελέτες**, οι οποίες καλύπτουν 98 έργα σε διάφορους τομείς πολιτικής· και iii) **ανάλυση της συμβολής των έργων του TSI στους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών**.

Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης διαπιστώθηκε η ύπαρξη ορισμένων **περιορισμών**, ιδίως όσον αφορά την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας. Ο **πρώτος** κύριος περιορισμός αφορά τον χαρακτήρα και τον σχεδιασμό του TSI: ο κανονισμός TSI δεν περιλαμβάνει στους γενικούς και ειδικούς στόχους του μέσου την πραγματική έγκριση και εφαρμογή μεταρρυθμίσεων στα κράτη μέλη, αλλά επικεντρώνεται περισσότερο στο «να συνδράμει τις εθνικές αρχές στη βελτίωση της ικανότητάς τους». Επιπλέον, ο κανονισμός TSI δεν επιβάλλει ειδικές υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων στα κράτη μέλη όσον αφορά τη χρήση των μέτρων στήριξης και την κατάσταση των υποστηριζόμενων μεταρρυθμίσεων. Ένας δεύτερος περιορισμός αφορά το ισχύον σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης των έργων του TSI, το οποίο δεν αποτυπώνει με συστηματικό και αντικειμενικά επαληθεύσιμο τρόπο τα επιτεύγματα των έργων του TSI, ιδίως σε επίπεδο αποτελεσμάτων και επιπτώσεων. Τα εργαλεία συλλογής δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν (όπως έρευνες και ερωτηματολόγια) βασίζονται σε στοιχεία αυτοαναφοράς, γεγονός που μπορεί να εισαγάγει μεροληψία στις μετρήσεις. Τρίτον, το TSI ξεκίνησε το 2021 και έως την παρούσα αξιολόγηση είχαν περατωθεί περίπου τα μισά έργα από τους κύκλους της περιόδου 2021-2023. Τα αποτελέσματα και οι πιο μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της υποστήριξης μπορούν να παρατηρηθούν στα κράτη μέλη μόνο αφού παρέλθουν

³ Το 2019 η ΓΔ REFORM έθεσε σε εφαρμογή έναν «μηχανισμό ανατροφοδότησης» δύο σταδίων για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση μεμονωμένων έργων του TSI μετά την υλοποίησή τους. Πρώτον, μετά το κλείσιμο κάθε έργου τεχνικής υποστήριξης, αποστέλλονται «ερωτηματολόγια ικανοποίησης» αντίστοιχα στα κύρια ενδιαφερόμενα μέρη (υπεύθυνους πολιτικής της Επιτροπής, δικαιούχους αρχές και παρόχους τεχνικής υποστήριξης), για να συγκεντρωθούν παρατηρήσεις σχετικά με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του έργου, την αλληλεπίδραση μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και σχετικά με τις δυνατότητες βελτίωσης και τα διδάγματα που αντλήθηκαν. Δεύτερον, μετά την παρέλευση 6, 12 ή 18 μηνών, αποστέλλεται ένα άλλο «ερωτηματολόγιο αποτελεσμάτων» μόνο στις δικαιούχους αρχές, προκειμένου να αξιολογηθεί ο βαθμός στον οποίο επιτεύχθηκαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα του έργου, με κλίμακα βαθμολογίας 1-10.

κάποια έτη, και μόνο αν έχουν πραγματικά εφαρμοστεί συγκεκριμένες μεταρρυθμίσεις, επομένως είναι πιθανό αρκετά από τα αποτελέσματα των έργων να μην έχουν ακόμη επιτευχθεί.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση περιλαμβάνει **μέτρα μετριασμού** για την αντιμετώπιση, στο μέτρο του δυνατού, των εν λόγω περιορισμών και τη διασφάλιση της αξιοπιστίας των πορισμάτων. Ειδικότερα, πολλές πηγές δεδομένων συνδυάστηκαν και διασταυρώθηκαν, π.χ. με τη συμπλήρωση των αντιλήψεων των ενδιαφερόμενων μερών με πιο αντικειμενικά δεδομένα. Επιπλέον, διενεργήθηκε περιπτωσιολογική μελέτη σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στα έργα του ΠΣΔΜ, με σκοπό να αναλυθεί καλύτερα η χρήση των μέτρων τεχνικής υποστήριξης από τα κράτη μέλη, καθώς και η βιωσιμότητά τους σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα.

Είναι σημαντικό να αναγνωριστούν οι προαναφερόμενοι περιορισμοί, πρώτον, επειδή με την αναγνώρισή τους προετοιμάζεται καλύτερα το έδαφος για την εκ των υστέρων αξιολόγηση, η οποία θα εξασφαλίσει τη δυνατότητα να διενεργηθούν με μεγαλύτερη ακρίβεια τόσο η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων όσο και η εκτίμηση των επιπτώσεων μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος. Δεύτερον, με την αναγνώριση των περιορισμών αυτών παρέχονται πολύτιμες πληροφορίες οι οποίες μπορούν να καθοδηγήσουν τον σχεδιασμό και τη λήψη αποφάσεων στο μέλλον. Η SG REFORM επεξεργάζεται επί του παρόντος διάφορους άξονες εργασίας για τη βελτίωση της παρακολούθησης και της αξιολόγησης του TSI, καθώς στρέφεται προς ένα σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης που είναι περισσότερο προσανατολισμένο στα αποτελέσματα και το οποίο θα μπορούσε να βελτιώσει τη μέτρηση των μεσομακροπρόθεσμων επιπτώσεων του TSI.

Ο ανάδοχος εκτέλεσε όλα τα καθήκοντα υπό τον έλεγχο διυπηρεσιακής ομάδας καθοδήγησης και την καθοδήγηση της ΓΔ REFORM. Τα αποδεικτικά στοιχεία που συλλέχθηκαν θεωρούνται αντιπροσωπευτικά και ουσιαστικά, καθώς επιτρέπουν την παροχή τεκμηριωμένων απαντήσεων στα ερωτήματα αξιολόγησης, την εξαγωγή αξιόπιστων συμπερασμάτων και την άντληση διδαγμάτων.

ΚΥΡΙΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

Από τη δημιουργία του το 2021, το TSI παρέχει τεχνική υποστήριξη στα κράτη μέλη για τη βελτίωση της ικανότητάς τους να σχεδιάζουν, να αναπτύσσουν και να εφαρμόζουν μεταρρυθμίσεις, καθώς και να καταρτίζουν, να τροποποιούν, να υλοποιούν και να αναθεωρούν τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΣΑΑ) στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΜΑΑ).

Παρά την ύπαρξη των προαναφερόμενων περιορισμών, **διαπιστώθηκε ότι η εφαρμογή του TSI ήταν συνολικά επιτυχής από πλευράς αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και συνοχής κατά την περίοδο 2021-2023**. Διαπιστώθηκε επίσης ότι το πρόγραμμα παρουσίαζε υψηλό βαθμό συνάφειας όσον αφορά την αντιμετώπιση των αναγκών των δικαιούχων αρχών και των κρατών μελών, κάτι που οφείλεται κυρίως στον σχεδιασμό του μέσου. Το TSI είχε επίσης ενωσιακή προστιθέμενη αξία σε σύγκριση με τα αποτελέσματα που θα μπορούσαν να επιτύχουν από μόνα τους τα κράτη μέλη.

Αποτελεσματικότητα

Παρά τους περιορισμούς που περιγράφονται ανωτέρω, τα πορίσματα της αξιολόγησης δείχνουν ότι, κατά την περίοδο μεταξύ του 2021 και του 2023, το TSI σημείωσε σημαντική πρόοδο ως προς την επίτευξη των **στόχων** του, όπως ορίζονται στον κανονισμό TSI. Όσον αφορά τους ειδικούς στόχους του, το TSI συνέδραμε αποτελεσματικά τα κράτη μέλη ώστε να βελτιώσουν την ικανότητά τους να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν μεταρρυθμίσεις. Στήριξε επίσης με αποτελεσματικό τρόπο την κατάρτιση και την εφαρμογή των εθνικών ΣΑΑ μέσω της συνεισφοράς του σε περισσότερα από 500 έργα που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με συγκεκριμένα ορόσημα του ΣΑΑ.

Όσον αφορά τη **στήριξη των ΣΑΑ**, διαπιστώθηκαν ορισμένες αποκλίσεις μεταξύ των προθεσμιών των οροσήμων των ΣΑΑ και του χρονοδιαγράμματος παράδοσης της στήριξης στο πλαίσιο του TSI κατά τα πρώτα στάδια υλοποίησης της στήριξης το 2021. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η παροχή στήριξης από το TSI ήταν πολύ πρόωπη, ενώ σε κάποιες άλλες έφθασε πολύ αργά για να μπορεί να χρησιμοποιηθεί, γεγονός που οφειλόταν στα ιδιαίτερα περιορισμένα περιθώρια του χρονοδιαγράμματος. Οι ελλείψεις αυτές αναδεικνύουν τη σημασία που έχει η κάλυψη των αναγκών τεχνικής υποστήριξης των κρατών μελών από την αρχή των πρωτοβουλιών χρηματοδότησης ή πολιτικής, ώστε να διασφαλίζεται η δέουσα ευθυγράμμιση των χρονοδιαγραμμάτων και των προθεσμιών.

Η συντριπτική πλειονότητα των ενδιαφερόμενων μερών του TSI εξέφρασε ιδιαίτερη ικανοποίηση για την επιτυχία και τα αποτελέσματα των έργων τεχνικής υποστήριξης. Στο πλαίσιο των έργων του TSI έχουν υλοποιηθεί πολύτιμες **εκροές**, ιδίως συστάσεις, εργαστήρια, προγράμματα κατάρτισης και εκπαιδευτικό υλικό, εκθέσεις ανάλυσης, σχέδια δράσης και χάρτες πορείας, καθώς και κατευθυντήριες γραμμές. Οι εκροές αυτές αξιοποιήθηκαν σε σημαντικό βαθμό από τις δικαιούχους αρχές για την επίτευξη αλλαγών σε ατομικό και οργανωτικό επίπεδο και σε επίπεδο πολιτικής. Αυτό συνέβαλε στην πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των αναμενόμενων **αποτελεσμάτων του TSI**.

Το TSI διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση όλων των τύπων διοικητικών ικανοτήτων, ιδίως των εσωτερικών διοικητικών μηχανισμών για μεταρρυθμίσεις σε ολόκληρη την ΕΕ.

Ωστόσο, τα επιτεύγματα αυτά εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από **εθνικούς παράγοντες**, όπως η ανάληψη ευθύνης για τις μεταρρυθμίσεις, η διαθεσιμότητα χρηματοδοτικών πόρων για την παρακολούθηση των συστάσεων, η σταθερότητα του προσωπικού, καθώς και η πολιτική και διοικητική συνέχεια. Η πραγματική επίτευξη των αποτελεσμάτων των μεταρρυθμίσεων εξαρτάται από τις ευρύτερες προσπάθειες των κρατών μελών της ΕΕ, δεδομένου ότι τα σχέδια συνεργασίας και στήριξης, στα οποία εκφράζεται η δέσμευσή τους να αναλάβουν την εφαρμογή μέτρων στήριξης, δεν είναι νομικώς δεσμευτικά έγγραφα. Εντούτοις, υπάρχει ικανοποιητικό δυναμικό για να πολλαπλασιαστούν τα οφέλη αυτά και να βελτιωθεί η βιωσιμότητά τους, με την προώθηση (αν)επίσημων διασυνδέσεων για υφιστάμενες και μελλοντικές συνεργασίες και την αξιοποίηση των υφιστάμενων γνώσεων, μέσω της συστηματικότερης διάδοσης των αποτελεσμάτων των έργων, της συνεχούς στήριξης από υπαλλήλους της Επιτροπής και της ανταλλαγής γνώσεων μεταξύ των κρατών μελών.

Αποδοτικότητα

Συνολικά, η εκτέλεση του TSI και των συναφών διοικητικών διαδικασιών του υπήρξε **σε μεγάλο βαθμό αποδοτική**. Χάρη στον σχεδιασμό του μέσου, δεν υπάρχουν υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων για τα κράτη μέλη και ο **διοικητικός φόρτος** είναι πολύ χαμηλός σε σύγκριση με άλλα μέσα της ΕΕ, γεγονός που επικροτείται από όλα τα κράτη μέλη. Οι δικαιούχοι αρχές έκριναν ότι ο διοικητικός φόρτος που συνδέεται με τις διαδικασίες υποβολής αιτήσεων και υλοποίησης των έργων ήταν εύλογος και αναλογικός.

Η υψηλή ζήτηση για την παροχή στήριξης από το TSI διασφάλισε ικανοποιητικό επίπεδο ανταγωνισμού και την επιλογή προτάσεων υψηλής ποιότητας, με βάση την εσωτερική βαθμολογία που αποδόθηκε στα επιλεγμένα αιτήματα σύμφωνα με τα επτά κριτήρια που αξιολογήθηκαν.

Για τη βελτίωση της αποδοτικότητας, η ΓΔ REFORM εφάρμοσε τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τις αξιολογήσεις του ΠΣΔΜ, π.χ. **με την απλούστευση και τον εξορθολογισμό της διαχείρισης των προγραμμάτων**. Η καθιέρωση πολυκρατικών έργων, τα οποία αντιπροσωπεύουν περίπου το 10 % του συνολικού αριθμού των έργων του TSI από το 2021 έως το 2023, συνέβαλε στην αντιμετώπιση κοινών ζητημάτων μεταξύ των κρατών μελών. Τα πολυκρατικά και τα εμβληματικά έργα φαίνεται να είναι **αποδοτικότερα από άποψη κόστους και χρόνου** σε σύγκριση με τα αυτόνομα έργα και τα έργα που επιλέγονται στο πλαίσιο γενικών αιτημάτων. Ωστόσο, η αποδοτικότητα των πολυκρατικών έργων ενδέχεται να επηρεάζεται από την αυξημένη πολυπλοκότητα των εν λόγω έργων.

Κατά την περίοδο 2021-2023, το πρόγραμμα ήταν αποδοτικό όσον αφορά τη **διάρκεια της διαδικασίας** και την **εκτέλεση του προϋπολογισμού** από τις αναλήψεις υποχρεώσεων έως τις πληρωμές, με αποτέλεσμα να επιτευχθεί υψηλό ποσοστό χρησιμοποίησης του προϋπολογισμού. Το συνολικό **κόστος των ελέγχων** από τη ΓΔ REFORM μειώθηκε σταδιακά κατά την περίοδο 2021-2023 και παρέμεινε σύμφωνο με τον στόχο της ΓΔ REFORM και συγκρίσιμο με άλλα προγράμματα της ΕΕ.

Το συνολικό χρονικό διάστημα μεταξύ της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων και της έναρξης της τεχνικής υποστήριξης παρουσίασε ελαφρά αλλά συνεχή μείωση κατά την περίοδο αξιολόγησης και ανήλθε κατά μέσο όρο σε 11 μήνες. Η ελαχιστοποίηση του χρονικού κενού μεταξύ της αίτησης και της πραγματικής έναρξης του έργου κρίθηκε καίριας σημασίας για την επιτυχία μεμονωμένων έργων και την αποτελεσματική συμβολή τους στις υπό εξέλιξη μεταρρυθμίσεις, ιδίως για την αντιμετώπιση επείγουσών αναγκών. Θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο περαιτέρω προβληματισμού σε σχέση με τις ετήσιες προθεσμίες για την υποβολή γενικών αιτημάτων και τον βαθμό στον οποίο ο καθορισμός διαφορετικών προθεσμιών θα μπορούσε να βελτιώσει την αποδοτικότητα κατά την έναρξη της τεχνικής υποστήριξης.

Τα έργα του TSI υλοποιούνται μέσω διαφορετικών **μεθόδων παράδοσης**. Οι απόψεις των δικαιούχων αρχών και των παρόχων τεχνικής υποστήριξης ήταν εν γένει πολύ θετικές όσον αφορά τη σαφήνεια, τη διαφάνεια και τον φιλικό προς τον χρήστη χαρακτήρα των διαδικασιών για την υποβολή αιτήσεων και την επιλογή αιτήσεων χρηματοδότησης, την έγκριση των παραδοτέων, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των έργων. Οι συντονιστικές αρχές ήταν λιγότερο ικανοποιημένες με την **παρακολούθηση των έργων του TSI**, ιδίως με τα εργαλεία και τις διαδικασίες και την πρόσβαση σε σχετικές πληροφορίες σε εθνικό επίπεδο. Οι

δικαιούχοι αρχές θεώρησαν ιδιαίτερα χρήσιμη την παροχή στήριξης από τους υπευθύνους πολιτικής της ΓΔ REFORM, από την αρχή έως το τέλος της τεχνικής υποστήριξης.

Συνοχή

Όσον αφορά την **εσωτερική συνοχή**, κατά την αξιολόγηση δεν διαπιστώθηκαν σημαντικές ανακολουθίες μεταξύ των έργων του TSI στα επιμέρους κράτη μέλη. Ωστόσο, υφίστανται περιορισμένα αποδεικτικά στοιχεία για την ύπαρξη μηχανισμών συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών έργων του TSI στο ίδιο κράτος μέλος. Κατά την αξιολόγηση διαπιστώθηκαν επίσης σημαντικές διαφορές ως προς τη συμμετοχή των συντονιστικών αρχών στην εφαρμογή του προγράμματος σε ολόκληρη την ΕΕ. Υπάρχει περιθώριο διερεύνησης συνεργειών μεταξύ των έργων που χρηματοδοτούνται από το TSI στο ίδιο κράτος μέλος και στον ίδιο τομέα πολιτικής.

Κατά την περίοδο αξιολόγησης, το TSI επέδειξε **αυξημένη εξωτερική συνοχή** σε σύγκριση με το προηγούμενο ΠΣΔΜ, με παρεμβάσεις σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, καθώς και με άλλες παρεμβάσεις της ΕΕ που είχαν παρόμοιους στόχους. Το TSI λειτουργεί συμπληρωματικά προς άλλα μέσα και προγράμματα της ΕΕ. Η αξιολόγηση διαπίστωσε ότι ο σκοπός του TSI και οι δραστηριότητές του είναι συμπληρωματικές προς εκείνες του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του MAA. Το TSI δεν διαφέρει μόνο ως προς τις μεθόδους εκτέλεσης του προϋπολογισμού, αλλά και ως προς τον οριζόντιο χαρακτήρα του και το ευρύ πεδίο παρέμβασης (το οποίο δεν περιορίζεται σε συγκεκριμένο τομέα πολιτικής), τη διάρκεια της παρεχόμενης στήριξης και το είδος των υποστηριζόμενων ικανοτήτων. Η συνοχή θα μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω εάν τα κράτη μέλη συνδυάσουν με στρατηγικό τρόπο διάφορα μέσα της ΕΕ για τη στήριξη ολόκληρου του κύκλου των μεταρρυθμίσεων, από τον σχεδιασμό έως την εφαρμογή. Οι μεγαλύτερες συνέργειες φαίνεται να αναπτύσσονται με τον MAA και το TAIEX⁴. Με την παροχή τόσο γενικής όσο και εξειδικευμένης στήριξης, το TSI ήταν ικανό να αντιμετωπίσει ζητήματα καίριας σημασίας για την εφαρμογή των ΣΑΑ, όπως η διαχείριση και η διακυβέρνηση έργων. Τα στοιχεία αξιολόγησης ανέδειξαν τη σημασία της στήριξης του TSI για την ενίσχυση των επιχειρησιακών ικανοτήτων που απαιτούνται για την αποτελεσματική εκτέλεση των πρωτοβουλιών του MAA. Ωστόσο, κατά την αξιολόγηση διατυπώθηκαν από ορισμένα κράτη μέλη προβληματισμοί ως προς την ανάγκη διαμόρφωσης πιο ολοκληρωμένης εικόνας λόγω της διαθεσιμότητας πολλών χρηματοδοτικών μέσων εντός του πλαισίου πολιτικής της ΕΕ.

Το TSI συνάδει επίσης με τη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, μέσω του ρόλου που διαδραματίζει στην εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων (ΣΑΧ) που εκδίδονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Οι περισσότερες συντονιστικές και δικαιούχοι αρχές δήλωσαν ότι τα έργα του TSI στήριξαν μεταρρυθμίσεις για την αντιμετώπιση των ΣΑΧ σε μεγάλο ή μέτριο βαθμό. Αυτό επιβεβαιώθηκε από τις περιπτώσιολογικές μελέτες, οι οποίες κατέδειξαν ότι το TSI διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή των ΣΑΧ. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις όσον αφορά τη συστηματική παρακολούθηση του

⁴ Το [TAIEX](#) (μέσο τεχνικής βοήθειας και ανταλλαγής πληροφοριών) είναι ένα εργαλείο της ΕΕ για τη δημιουργία θεσμικών οργάνων, το οποίο κινητοποιεί εμπειρογνώσια του δημόσιου τομέα από τα κράτη μέλη της ΕΕ στο πνεύμα της «Ομάδας Ευρώπη» για τη στήριξη μεταρρυθμιστικών διαδικασιών σε ολόκληρο τον κόσμο.

τρόπου με τον οποίο τα έργα του TSI συμβάλλουν ειδικά στην εκπλήρωση των ΣΑΧ, λόγω της περιορισμένης εντολής του TSI μετά την υλοποίηση των έργων.

Τέλος, τα έργα του TSI ευθυγραμμίζονται στενά με τις κορυφαίες προτεραιότητες της Επιτροπής, όπως η ψηφιακή και η πράσινη μετάβαση. Ο αυξανόμενος αριθμός έργων του TSI που συμβάλλουν σε κορυφαίες προτεραιότητες μπορεί να συνδεθεί με την καθιέρωση εμβληματικών αιτημάτων. Το TSI έχει αναγνωριστεί επίσης ως πολύτιμο εργαλείο για την παροχή στήριξης στα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας.

Ενωσιακή προστιθέμενη αξία

Το TSI υπερέβη τα αποτελέσματα που θα μπορούσαν να έχουν επιτύχει τα επιμέρους κράτη μέλη εάν ενεργούσαν ανεξάρτητα. Πιο συγκεκριμένα, το TSI προσφέρει **διεθνή και ειδικότερα ευρωπαϊκή εμπειρογνώσια**, η οποία δεν είναι συνήθως διαθέσιμη σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο, για την κάλυψη ειδικών αναγκών τις οποίες τα κράτη μέλη θα δυσκολεύονταν να καλύψουν μόνα τους. Με τον συνδυασμό διεθνούς και τοπικής εμπειρογνώσιας, το TSI αποδείχθηκε επωφελές —καθώς οι τοπικοί εμπειρογνώμονες παρέχουν πληροφορίες σχετικά με το συγκεκριμένο πλαίσιο και οι διεθνείς πάροχοι προσφέρουν πιο στρατηγική προσέγγιση— και συνέβαλε στην αύξηση της αξιοπιστίας και της αποδοχής των μεταρρυθμίσεων.

Το TSI παρείχε ενωσιακή προστιθέμενη αξία στηρίζοντας την ανάπτυξη και την εφαρμογή των ΣΑΑ. Το TSI δημιούργησε **σημαντικό διακρατικό αντίκτυπο** και προσέδωσε υψηλή ενωσιακή προστιθέμενη αξία με τη δημιουργία κοινοτήτων εμπειρογνομόνων και τη σταθερή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών. Το TSI προσέφερε την ευκαιρία να δημιουργηθούν διάλογοι επικοινωνίας με ομοτίμους και επαγγελματίες μεταξύ διαφόρων κρατών μελών, διευκολύνοντας με τον τρόπο αυτό την ανταλλαγή διδαγμάτων και ορθών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών. Επίσης, τα έργα του TSI έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή των πολιτικών και των προτεραιοτήτων της ΕΕ και στη στήριξη της ψηφιακής και της πράσινης μετάβασης. Στο πλαίσιο αυτό, τα **εμβληματικά έργα** (που περιλαμβάνουν τόσο μεμονωμένα όσο και πολυκρατικά έργα) προσθέτουν αξία στηρίζοντας τις προτεραιότητες της ΕΕ, δίνοντας ώθηση στην κανονιστική συμμόρφωση και προάγοντας την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ. Ωστόσο, τα ενδιαφερόμενα μέρη επισήμαναν ότι τα εμβληματικά έργα κινδυνεύουν να αποκλίνουν από τον ειδικό στόχο του TSI, ο οποίος είναι η παροχή στήριξης προσαρμοσμένης στις ανάγκες συγκεκριμένων κρατών μελών. Παρατηρείται ισχυρή συναίνεση μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών των οποίων ζητήθηκε η γνώμη σχετικά με τη σημαντική συμβολή του TSI στην ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση. Ειδικότερα, το TSI συμβάλλει περισσότερο στην πράσινη μετάβαση απ' ό,τι το προηγούμενο πρόγραμμα, το ΠΣΔΜ.

Τα **πολυκρατικά έργα** θεωρούνται ιδιαίτερα χρήσιμα λόγω της ικανότητάς τους να αντιμετωπίζουν ευρύτερες προκλήσεις διασυνοριακού χαρακτήρα, ενισχύοντας παράλληλα τη συνεργασία και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών. Ωστόσο, εκφράστηκαν ανησυχίες σχετικά με την πολυπλοκότητά τους και το γεγονός ότι τα εν λόγω έργα ενδέχεται να συνεπάγονται μικρότερο βαθμό ανάληψης ευθύνης και πολιτικής δέσμευσης από τις συμμετέχουσες χώρες, στοιχείο που ενδέχεται να υπονομεύει την επιτυχία τους.

Συνάφεια

Τα πορίσματα της διαβούλευσης υποδηλώνουν ότι το **TSI είναι ένα εξαιρετικά σημαντικό μέσο, άρτια προσαρμοσμένο στις ανάγκες των κρατών μελών και των δικαιούχων αρχών τους**, με βελτιώσεις σε τομείς που προσδιορίζονται στην εκ των υστέρων αξιολόγηση του ΠΣΔΜ. Από τα στοιχεία προκύπτει ότι εξακολουθεί να υπάρχει **ανάγκη για τεχνική υποστήριξη**, ιδίως για την ανάπτυξη και την εφαρμογή διαδικασιών και μεθοδολογιών.

Οι περισσότερες δικαιούχοι αρχές και συντονιστικές αρχές που συμμετείχαν στη διαβούλευση συμμερίστηκαν την άποψη ότι το TSI ήταν κατάλληλο για την παροχή τεχνικής υποστήριξης και επιβεβαίωσαν ότι τα έργα του TSI ήταν σε θέση να ανταποκριθούν εγκαίρως στις κύριες ανάγκες των θεσμικών τους οργάνων, κυρίως χάρη στον σχεδιασμό του μέσου. Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη εκτιμούν ότι **ο σχεδιασμός και η δομή** του TSI συμβάλλουν ιδιαίτερα στην ενίσχυση της διοικητικής και θεσμικής ικανότητας των κρατών μελών να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν τις μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που παρουσιάζονται.

Ωστόσο, είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη αυτά τα θετικά πορίσματα στο πλαίσιο του γεγονότος ότι η στήριξη του TSI παρέχεται σχεδόν χωρίς κόστος σε όλα τα κράτη μέλη των οποίων τα αιτήματα γίνονται δεκτά, ανεξάρτητα από την ικανότητά τους να οργανώνουν τη δική τους τεχνική υποστήριξη. Στο πλαίσιο των συνεντεύξεων επισημάνθηκαν ορισμένοι περιορισμοί στην αντιμετώπιση **επείγουσών αναγκών** μέσω γενικών προσκλήσεων του ετήσιου κύκλου, λαμβανομένης υπόψη της αναγκαίας διάρκειας για την έναρξη των έργων μετά την εμφάνιση της ανάγκης. Ωστόσο, ο σχεδιασμός του TSI έχει επιδείξει υψηλό βαθμό ευελιξίας για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων και αναδυόμενων αναγκών των κρατών μελών μέσω ειδικών προσκλήσεων και ειδικών μέτρων που περιγράφονται στον κανονισμό TSI. Σε σύγκριση με την εκ των υστέρων αξιολόγηση του ΠΣΔΜ, και χάρη σε αυτές τις λεπτομέρειες, οι περισσότερες δικαιούχοι αρχές και οι εθνικές συντονιστικές αρχές συμφώνησαν ότι, χάρη στον σχεδιασμό του, το TSI ήταν σε θέση να αντιμετωπίσει επείγουσες και/ή απρόβλεπτες ανάγκες της χώρας. Η εισαγωγή εμβληματικών αιτημάτων στήριξης και πολυκρατικών και πολυπεριφερειακών έργων επέτρεψε στο πρόγραμμα να ανταποκριθεί καλύτερα στις προτεραιότητες της ΕΕ και να βελτιώσει την εφαρμογή και την υλοποίηση του δικαίου της ΕΕ.

ΚΥΡΙΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΤΛΗΘΗΚΑΝ

Η αξιολόγηση ανέδειξε αρκετές βελτιώσεις στο TSI σε σύγκριση με το προηγούμενο πρόγραμμα, το ΠΣΔΜ, γεγονός που καταδεικνύει την πιο ενεργό συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών και μεγαλύτερη διακρατική διάσταση. Τα κύρια διδάγματα που αντλήθηκαν από την ενδιάμεση αξιολόγηση του TSI, με βάση τα πορίσματα και τα συμπεράσματά της, παρατίθενται κατωτέρω:

Σχεδιασμός του TSI

- Ο **προσανατολισμένος στη ζήτηση χαρακτήρας** του TSI συμβάλλει στη διασφάλιση της οικειοποίησης των έργων από τα κράτη μέλη και της δέσμευσης των ενδιαφερόμενων

μερών, στοιχεία που είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία των μεταρρυθμίσεων, αν και τα συγκεκριμένα επιτεύγματα εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από **εθνικούς παράγοντες**. Η ευθυγράμμιση των έργων με το πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και τις σχετικές προτεραιότητες της ΕΕ διασφαλίζεται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας επιλογής, μέσω των κριτηρίων επιλογής.

- Ο υφιστάμενος σχεδιασμός του TSI παρουσιάζει περιορισμούς ως προς την παρακολούθηση συγκεκριμένων αποτελεσμάτων στα κράτη μέλη, διότι η νομική του βάση δεν αναφέρεται άμεσα στην επίτευξη μεταρρυθμίσεων, ούτε επιβάλλει στα κράτη μέλη ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων σχετικά με την κατάσταση των υποστηριζόμενων μεταρρυθμίσεων. Οι παρατηρήσεις αυτές θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στο μέλλον και να διερευνηθούν τρόποι για τη βελτίωση της εστίασης στις μεταρρυθμίσεις. Επιπλέον, θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο να θεσπιστούν ειδικές υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι ο διοικητικός φόρτος παραμένει αναλογικός προς τις δραστηριότητες που διεξάγονται στο πλαίσιο του μέσου.
- Η τεχνική υποστήριξη θα πρέπει να διατηρεί επαρκή βαθμό ευελιξίας ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των κρατών μελών και να προσαρμόζεται στις μεταβαλλόμενες πολιτικές προτεραιότητες και καταστάσεις. Οι δημόσιες αρχές ενδέχεται να βρίσκονται αντιμέτωπες τόσο με εσωτερικές όσο και με εξωτερικές αλλαγές, συμπεριλαμβανομένων αλλαγών πολιτικής, οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων, καθώς και μεταβαλλόμενων νομικών και κανονιστικών τοπίων, για τις οποίες είναι αναγκαία η παροχή τεχνικής υποστήριξης και συνδρομής για την προσαρμογή σε νέους στόχους και νέες στρατηγικές.
- Ο σχεδιασμός του TSI ήταν εν γένει αποτελεσματικός όσον αφορά την αντιμετώπιση των αναγκών των κρατών μελών, αλλά ο ετήσιος κύκλος ενδέχεται να περιορίζει την ικανότητά του να ανταποκρίνεται στις επείγουσες ανάγκες των κρατών μελών. Μολονότι το TSI ανταποκρίθηκε αποτελεσματικά σε ορισμένες επείγουσες ανάγκες μέσω ειδικών προσκλήσεων, για τις προσκλήσεις αυτές απαιτείται σημαντική επένδυση χρόνου και πόρων.

Υλοποίηση έργων στο πλαίσιο του TSI

- Στα πορίσματα της αξιολόγησης υπογραμμίζεται ότι είναι σημαντικό να προσδιορίζεται ο πλέον κατάλληλος τύπος έργου για την παροχή τεχνικής υποστήριξης, λαμβανομένων υπόψη των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων του, καθώς και των αναγκών και των πλαισίων των κρατών μελών. Τα **πολυκρατικά** και τα **εμβληματικά** έργα (τα οποία καλύπτουν τόσο αυτόνομα όσο και πολυκρατικά έργα) αποδείχθηκαν ιδιαίτερα συναφή για την αντιμετώπιση των προτεραιοτήτων της ΕΕ, την προώθηση της συνεργασίας και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών σε διασυνοριακό επίπεδο. Τα **αυτόνομα** έργα φαίνεται να είναι καταλληλότερα και καλύτερα προσαρμοσμένα για την αντιμετώπιση πιο συγκεκριμένων αναγκών, διότι επιτρέπουν πιο στοχευμένες μεταρρυθμίσεις, εξασφαλίζοντας υψηλότερο επίπεδο συμμετοχής εκ μέρους των δικαιούχων αρχών.
- Σε όλα τα έργα τεχνικής υποστήριξης χρησιμοποιήθηκαν διάφορες **μέθοδοι παράδοσης**, με υψηλά ποσοστά ικανοποίησης μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών. Τα στοιχεία καταδεικνύουν ότι οι ιδιωτικοί πάροχοι ενδέχεται να είναι καταλληλότεροι για την εκτέλεση τεχνικών καθηκόντων, ενώ οι διεθνείς οργανισμοί φαίνεται να έχουν τη δυνατότητα να ανταποκρίνονται καλύτερα στην αντιμετώπιση ευρύτερων στρατηγικών ζητημάτων και να διασφαλίζουν τη συνεπή ανταπόκριση του ίδιου είδους αναγκών σε

ολόκληρη την ΕΕ στην περίπτωση πολυκρατικών έργων. Η χρήση προσαρμοσμένου συνδυασμού μεθόδων παράδοσης —όπως ο συνδυασμός του TAIEΧ με άλλες μεθόδους— αποδείχθηκε αποτελεσματική προσέγγιση, ιδίως για πολύπλοκα ή πολυκρατικά έργα.

- Ωστόσο, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική χρήση των παραδοτέων του TSI και η συγκεκριμένη παρακολούθηση από τα κράτη μέλη. Η ad hoc στήριξη της ΓΔ DIGIT για την παροχή συμβουλών από εμπειρογνώμονες έχει αξιολογηθεί ως επωφελής για την υλοποίηση των έργων. Η στήριξη αυτή ενισχύθηκε μετά την έκδοση του κανονισμού (ΕΕ) 2024/903 για τη διαλειτουργική Ευρώπη. Το έργο «*Statistical Interoperability Node*» έλαβε το ειδικό βραβείο [«ASEDIE 25 years»](#) λόγω της αξίας που παρείχε.

Ρόλος της Επιτροπής ως διαμεσολαβητή

- Κατά την αξιολόγηση διαπιστώθηκε ότι η Επιτροπή έχει διαδραματίσει **σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση** των έργων του TSI. Ειδικότερα, η στενή συνεργασία των υπευθύνων πολιτικής της ΓΔ REFORM ήταν καίριας σημασίας για τη στήριξη του σχεδιασμού των έργων (για τη διευκόλυνση της υλοποίησης) και την αντιμετώπιση διαφόρων προκλήσεων που ανέκυψαν κατά την υλοποίηση. Η συνεχής επιχειρησιακή εποπτεία τους ήταν επίσης σημαντική.
- Τα ενδιαφερόμενα μέρη ανέφεραν ότι η παροχή περαιτέρω στήριξης από τους υπευθύνους πολιτικής της Επιτροπής ενδέχεται να είναι χρήσιμη μετά την ολοκλήρωση των έργων του TSI, ώστε να διασφαλιστεί η βιώσιμη επίτευξη μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων.
- Σε ορισμένες περιπτώσεις, η στενότερη συμμετοχή των υπευθύνων πολιτικής από **συγκεκριμένες Γενικές Διευθύνσεις της Επιτροπής** επισημάνθηκε ως επωφελής για τη βελτίωση της υλοποίησης των έργων του TSI, ιδίως για έργα του TSI που σχετίζονται με την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ (στην περίπτωση πολύπλοκων νομοθετικών απαιτήσεων της ΕΕ, όπως η αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης).

Αποτελέσματα και βιωσιμότητα της τεχνικής υποστήριξης

- Οι δικαιούχοι αρχές αξιοποίησαν τις εκροές των έργων του TSI, όπως συστάσεις, πορίσματα εργαστηρίων και εκθέσεις ανάλυσης, για την επίτευξη **αλλαγών σε ατομικό και οργανωτικό επίπεδο και σε επίπεδο πολιτικής**.
- Η **επιτυχία της τεχνικής υποστήριξης** και η επίτευξη μακροπρόθεσμων βιώσιμων **αποτελεσμάτων εξαρτώνται από τη συνεπή και συστηματική παρακολούθηση των έργων τεχνικής υποστήριξης από τα κράτη μέλη**. Η συνεχής ανάληψη ευθύνης από τις εθνικές αρχές αποδείχθηκε καθοριστικός παράγοντας για τη διασφάλιση των επακόλουθων ενεργειών τους και τη χρήση των εκροών που επιτυγχάνονται στο πλαίσιο των έργων τεχνικής υποστήριξης. Κατά την αξιολόγηση διαπιστώθηκε ότι η παρακολούθηση αυτή εξαρτάται επίσης από εθνικούς παράγοντες, όπως η ανάληψη ευθύνης για τις μεταρρυθμίσεις, η διαθεσιμότητα χρηματοδοτικών πόρων, η σταθερότητα του προσωπικού και η πολιτική και διοικητική συνέχεια.
- Ωστόσο, εκτός από τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων ικανοποίησης και αποτελεσμάτων, οι εθνικές αρχές δεν έχουν ακόμη δεσμευτεί επίσημα να δώσουν συνέχεια σε έργα τεχνικής υποστήριξης (π.χ. με την έγκριση σχετικών μεταρρυθμίσεων). Θα

μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο περαιτέρω προβληματισμού σχετικά με πιθανούς τρόπους κινητροδότησης των κρατών μελών ώστε να παρακολουθούν με μεγαλύτερη συνέπεια και συστηματικότητα τα έργα τεχνικής υποστήριξης και να υποβάλλουν σχετικές εκθέσεις παρακολούθησης. Είναι επίσης αναγκαίο, αφενός, να ενισχυθούν η **παρακολούθηση και η αξιολόγηση της τεχνικής υποστήριξης** για την καλύτερη παρακολούθηση των επιτευγμάτων, κατά τρόπο αντικειμενικό και ανάλογα με το είδος των μέτρων (π.χ. κατάρτιση και ανάπτυξη ικανοτήτων, στήριξη συγκεκριμένων μεταρρυθμίσεων, συστάσεις προς τις εθνικές αρχές κ.λπ.) και, αφετέρου, να αξιοποιηθούν τα διδάγματα που αντλήθηκαν για τη βελτίωση των νέων έργων.

Πολυετής διάσταση

- Το TSI δεν διαθέτει επί του παρόντος μια μεσομακροπρόθεσμη προσέγγιση προγραμματισμού, η οποία θα συνδέσει την τεχνική υποστήριξη με άλλα προγράμματα για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους και τη δημιουργία ενός συνεκτικού στρατηγικού οράματος για την τεχνική υποστήριξη σε ένα δεδομένο κράτος μέλος. Ωστόσο, αυτό πρέπει να συμβαδίζει με τον ετήσιο χαρακτήρα του μέσου, ο οποίος κατοχυρώνεται στον κανονισμό TSI. Μια βραχυπρόθεσμη στρατηγική επισκόπηση της εφαρμογής του TSI παρέχεται στα σχέδια συνεργασίας και στήριξης, αλλά τα έγγραφα αυτά δεν είναι νομικώς δεσμευτικά. Κατά την περίοδο 2021-2023, η ευθυγράμμιση της τεχνικής υποστήριξης με τις εν εξελίξει μεταρρυθμίσεις σε εθνικό επίπεδο διασφαλίστηκε επίσης μέσω των εθνικών ΣΑΑ.
- Είναι επίσης πιθανό να πρέπει να εξεταστεί ο ορισμός των **εμβληματικών έργων**. Για παράδειγμα, θα ήταν ενδεχομένως χρήσιμο να αναπτυχθούν εμβληματικά έργα με μεσοπρόθεσμη προοπτική, τα οποία θα καλύπτουν πολλά έτη ή πολλές προσκλήσεις τεχνικής υποστήριξης. Στο πλαίσιο μιας μεσοπρόθεσμης προοπτικής των εμβληματικών έργων, θα μπορούσε να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση σε συγκεκριμένες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη και η ΕΕ συνολικά και, ταυτόχρονα, να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα, μέσω της μείωσης του διοικητικού φόρτου που συνδέεται με τις ετήσιες διαβουλεύσεις με διάφορες υπηρεσίες της Επιτροπής και τα κράτη μέλη και της προσαρμογής των εταιρικών εργαλείων σε ετήσια βάση.

Θεματική και πολιτική διάσταση

- Από το 2023 πρωτοβουλίες όπως ο ευρωπαϊκός διοικητικός χώρος (ComPAct) — συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος ανταλλαγών συνεργασίας στον τομέα της δημόσιας διοίκησης (PACE)— έχουν προτείνει συγκεκριμένες δράσεις που υλοποιούνται μέσω του TSI, με σκοπό να συνδράμουν τις δημόσιες διοικήσεις ώστε να είναι σε θέση να καλύψουν τις ανάγκες των πολιτών και των επιχειρήσεων σε ολόκληρη την ΕΕ. Οι πρωτοβουλίες αυτές ανέδειξαν την προστιθέμενη αξία του TSI για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των δημόσιων διοικήσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και για την εξασφάλιση της πρόσβασης όλων των πολιτών σε έγκαιρη και υψηλής ποιότητας παροχή δημόσιων υπηρεσιών. Εάν υλοποιηθούν επιτυχώς, οι εν λόγω πρωτοβουλίες και έργα θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως **παράδειγμα προς μίμηση όσον αφορά την πολιτική ολοκλήρωση, τη συνοχή και την αποτελεσματικότητα στην παροχή τεχνικής υποστήριξης σε όλους τους τομείς πολιτικής**.

- Η πρωτοβουλία ComPAct παρέχει μια χρήσιμη πλατφόρμα και έναν «κόμβο γνώσης» για την παροχή τεχνικής υποστήριξης στον τομέα της διακυβέρνησης και της δημόσιας διοίκησης κατά τρόπο συμπληρωματικό προς άλλα μέσα της ΕΕ.
- Με την άροδο των ετών, τα έργα τεχνικής υποστήριξης έχουν δημιουργήσει πληθώρα θεματικών γνώσεων πολιτικής. Κατά την περίοδο αξιολόγησης, η ΓΔ REFORM διαδραμάτισε πιο ενεργό ρόλο στη διάδοση των εκροών και των παραδοτέων της τεχνικής υποστήριξης, τα οποία θα μπορούσαν να ενισχυθούν για την καλύτερη αξιοποίησή τους σε όλους τους **θεματικούς τομείς**. Η πλατφόρμα της Εποπτικής Ακαδημίας Ψηφιακών Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών της ΕΕ ([EU Supervisory Digital Finance Academy](#)) αποτελεί παράδειγμα ορθής πρακτικής όσον αφορά την αποτελεσματική διάδοση για την προώθηση της χρήσης υλικού και παραδοτέων τόσο από άλλα όσο και από περατωθέντα έργα, ιδίως στον ίδιο τομέα πολιτικής.
- Μέσω του TSI, τα κράτη μέλη έχουν επωφεληθεί από εξατομικευμένη τεχνική εμπειρογνωσία για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή ψηφιακών μεταρρυθμίσεων. Έχουν στηριχθεί έργα που ενισχύουν την ψηφιακή διακυβέρνηση, εκσυγχρονίζουν τη δημόσια διοίκηση και βελτιώνουν την παροχή δημόσιων υπηρεσιών μέσω της υιοθέτησης ψηφιακών τεχνολογιών και προωθούν τη διασυνοριακή διαλειτουργικότητα.

Ειδική ανά χώρα διάσταση

- Κατά την αξιολόγηση διαπιστώθηκε η ανάγκη για τη **βελτίωση του συντονισμού και των συνεργειών μεταξύ των έργων που χρηματοδοτούνται από το TSI στο ίδιο κράτος μέλος**. Είναι επίσης πιθανό να πρέπει να διερευνηθούν πιθανοί τρόποι για την περαιτέρω βελτίωση της επισκόπησης και της παρακολούθησης της παρεχόμενης στήριξης, ώστε να διαμορφωθεί ένα πιο ολιστικό όραμα για τη στήριξη ανά χώρα. Αυτό θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στην ενίσχυση των συνεργειών και της συμπληρωματικότητας μεταξύ των διαφόρων προγραμμάτων της ΕΕ, καθώς και στην καλύτερη ευθυγράμμιση των χρονοδιαγραμμάτων και των ειδικών ανά χώρα προθεσμιών.
- Κατά την περίοδο αξιολόγησης, **ο ρόλος των συντονιστών ανά χώρα της ΓΔ REFORM και των συντονιστικών αρχών** αποδείχθηκε καθοριστικής σημασίας για τη διασφάλιση της συνάφειας των παραδοθέντων μέτρων τεχνικής υποστήριξης με την εκάστοτε χώρα, τον εντοπισμό τυχόν ζητημάτων που ανέκυψαν κατά τη φάση υλοποίησης, καθώς και για την υποβολή προτάσεων σχετικά με τη λήψη κατάλληλων μέτρων μετριασμού.
- Τα στοιχεία δείχνουν ότι υπάρχει ανεκμετάλλετο δυναμικό για τις συντονιστικές αρχές όσον αφορά τόσο την επισκόπηση των αναγκών και τη χρήση των παραδοτέων τεχνικής υποστήριξης σε εθνικό επίπεδο, με σκοπό την επίτευξη μεσοπρόθεσμων και πιο μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων (π.χ. έγκριση των σχετικών μεταρρυθμίσεων), όσο και την υιοθέτηση στρατηγικής προσέγγισης για τον συνδυασμό της τεχνικής υποστήριξης με άλλα προγράμματα και μέσα της ΕΕ.
- Κατά την αξιολόγηση διαπιστώθηκε ότι η συμμετοχή των συντονιστικών αρχών ενδέχεται να εξαρτάται από τη θέση τους εντός του θεσμικού πλαισίου, καθώς και από το μέγεθος της δημόσιας διοίκησης του κράτους μέλους και τους πόρους που διατίθενται για το καθήκον αυτό. Η ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου και η θέσπιση υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων για τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα του προγράμματος.
- Η άσκηση πιο τυποποιημένου και ενοποιημένου ρόλου από τις συντονιστικές αρχές έχει τη δυνατότητα να ενισχύσει την ανάληψη ευθύνης για τις μεταρρυθμίσεις (μέσω βελτιωμένης ιεράρχησης των αιτημάτων κατά προτεραιότητα) και να βελτιώσει την παρακολούθηση των

έργων σε όλα τα κράτη μέλη, με παράλληλη διατήρηση ορισμένου βαθμού ευελιξίας για την προσαρμογή του ρόλου τους στο συγκεκριμένο πλαίσιο κάθε κράτους μέλους.

Διακρατική διάσταση

- Το TSI έχει σημαντικό **διακρατικό αντίκτυπο**, με πολυκρατικά έργα για την αντιμετώπιση ευρύτερων, διασυνοριακών προκλήσεων και την ενίσχυση της συνεργασίας και της ανταλλαγής γνώσεων και ορθών πρακτικών μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών.
- Το πρόγραμμα έχει αναπτύξει κοινότητες εμπειρογνομόνων και διαρκή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, προσδίδοντας με τον τρόπο αυτό υψηλή ενωσιακή προστιθέμενη αξία.
- Το TSI διαδραμάτισε επίσης καθοριστικό ρόλο στην αύξηση της αξιοπιστίας και της αποδοχής των μεταρρυθμίσεων, ενισχύοντας τη νομιμότητα και την προβολή τους σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο.
- Με την καθιέρωση **πολυκρατικών και πολυπεριφερειακών αιτημάτων** έχει επιτευχθεί επίσης σημαντική βελτίωση της αποδοτικότητας, χάρη στη δυνατότητα επιλογής πολλαπλών αιτήσεων στο πλαίσιο μίας μόνο σύμβασης ή συμφωνίας. Ωστόσο, τα έργα αυτά ενέχουν κάποιον κίνδυνο υποβάθμισης των ειδικών ανά χώρα αναγκών, περιορίζοντας τη συμμετοχή των κρατών μελών που σημειώνουν πρόοδο με διαφορετικούς ρυθμούς.
- Η καθιέρωση **εμβληματικών αιτημάτων** κρίθηκε επιτυχής, διότι επέτρεψε την καλύτερη ευθυγράμμιση μεταξύ των εθνικών μεταρρυθμίσεων και των προτεραιοτήτων της ΕΕ, την καθοδήγηση της κανονιστικής συμμόρφωσης και την προώθηση της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ. Τα έργα αυτά θα μπορούσαν να ανταποκρίνονται σε πιο μακροχρόνιες, διαρθρωτικές προκλήσεις σε όλα τα κράτη μέλη και στην ΕΕ γενικότερα.

Συνέργειες με άλλα προγράμματα της ΕΕ

- Το TSI υπήρξε αποτελεσματικό όσον αφορά τη στήριξη της εφαρμογής μεταρρυθμίσεων, με τη σύνδεση σημαντικού αριθμού μεταρρυθμίσεων με συγκεκριμένα ορόσημα του ΣΑΑ. Η ενσωμάτωση της τεχνικής υποστήριξης από την αρχή της υλοποίησης των ταμείων και άλλων μέσων πολιτικής, όπως συνέβη σε συγκεκριμένες περιπτώσεις για τον ΜΑΑ, θα μπορούσε να είναι επωφελής και θα μπορούσε να συμβάλει στη διασφάλιση της εκπλήρωσης των απαιτήσεων διοικητικής ικανότητας και του συγχρονισμού των χρονοδιαγραμμάτων.
- Το TSI παρουσιάζει συνέπεια **με άλλες διαδικασίες της ΕΕ**, όπως το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, και έχει συμβάλει στην επίτευξη των προτεραιοτήτων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων της ψηφιακής και της πράσινης μετάβασης.
- Το TSI μπορεί να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα άλλων προγραμμάτων με την ανάπτυξη της διοικητικής και θεσμικής ικανότητας που απαιτείται για την επιτυχή εφαρμογή τους. Ωστόσο, κατά την αξιολόγηση διαπιστώθηκε ότι ορισμένα κράτη μέλη θα προτιμούσαν να έχουν μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα, δεδομένης της διαθεσιμότητας πολλών χρηματοδοτικών μέσων εντός του πλαισίου πολιτικής της ΕΕ.